

Конспект

Темæ: «Хæдзаронтæ»

Беслæныхъæуы №3 рæвдауæндон

Хъомылгæнæг:

Зæнджиаты А.В

2019 аз.

Нысан:- Сабиты хъомыл кæнын нæ фыдæлты удварны æвæрæнтыл;
ирон культура, литература, фольклор, традицитæ, æгъдæуттыл;
- Гуырын кæнын сабиты зæрдæты æвæрццаг æнкъарæнтæ;

Архайджытæ:- Хъомылгæнæг, скъоламæ, цæттæгæнæн къорды сывæллаæттæ
алыхуызон дарæсы мæнгцæсгæмттимæ, нана йæ гыщыл хуртимæ;

Развæлгъау куыст:- æмзæвгæтæ, зарджытæ, хъæзтытæ, кæфтытæ сахуыр
кæнын;

Бæрæгбоны цыд: Нана йæ бинонтимæ бады хæдзары, дуар ныххостауыд
(хъуысы хъæлдзаег хъæлаба);

Уазджытæ:- Хæдзаронтæ, хæдзаронтæ
Фæцæуынц уæм нæуæг бонтæ!
Хæдзаронтæ, хæдзаронтæ!
Æддæмæ нæм ракæсут!
Хæдзаронтæ, хæдзаронтæ!
Мидæмæ нæ бахонут!
Хæдзаронтæ, хæдзаронтæ!
Ног хæрзтæ, ног гуырдатæ!
Хæдзаронтæ, хæдзаронтæ!
Махæн та уæ басылтæ!

Нана:- Уазæг, Хуыцауы уазæг!
Мидæмæ нæм рацæут!
Бæрæгбон хуыз нæ бакæнут!
Иу зарæг нын акæнут!

Уазджытæ:- Уазджытæ уæм фæцæуынц, бæркад семæ фæхæссынц.
Хъæлдзаег бонтæ уыл цæуæд. Ног аз амæндтæ хæссæд.
Махæн та лæвæрттæ.

Хъомылгæнæг:- Хуыцауы арфæтæй хайджын уыт!
Хуыцауы хорзæх уæ уæд!
(уазджытæ зарынц)
Уæлæ арвæй мит уары.
Ой, уæрæйдæ, ой!

Ног аз махыл амонд уары!
Ой, уæрæйдæ, ой!
Митын Дада хъарм хæдоны
Ой, уæрæйдæ, ой!
Бæрæгбон у худынаен
Ой, уæрæйдæ, ой!
Нæ чызджытæн дидитæ
Ой, уæрæйдæ, ой!
Рахæссут нын чъиритæ!
Ой, уæрæйдæ, ой!

(уазджытæ æмдзæвгæтæ дзурынц)

«Ног аз»

О, æгас нæм цæуай, Ног аз!
Демæ амонд, фарн æрхæсс.
Уадз æрттивæд хурау ног заз
Хъуыссæд сабиты хъæлæс!

* * *

Зæронд аз, фæу фæндараст
Курæг мах ыстæм дæуай:
Низтæ, фыдбылыз, зæрдæмаст,
фесæф, Иры зæххаæ! (Гæматы Иван)

«Ног азы арфæтæ»

Ногбоны къæсæрыл
Буц арфæтæ мин
Ногбоны къæсæрыл
Мах кæнæм тынг цин.

* * *

Уарзы уын нæ зæрдæ
Уарзы уын нæ цæст,
Ног азæн йæ хæрзтæй
Ут æдзух æфсæст.

* * *

Арфæгонд Хуыцауай
Бинонтæ куыд уой
Ног цинтæ ныл уарæд

Ивылæд ныл сой!

«Ног аз»

Алыбон цæут æгас
Митын Дада, заз бæлас
Ног аз нæм æрцыд уæ фæрцы
Урс-урсид бæмбæгджын кæрцы.

* * *

Алкæмæн нæ хуын æрхаста
Аив хуыд дзæкъулы бастæй
Кафæм, зарæм, хъуысы дард.
Цины хъæр, фæндыры цагъд.
(Дзасохты Мұзафер)

Хъазт: «Митын Дадайы æрмкъух»

(тымбылзыды лæууынц сабитæ æмæ кæрæдзимæ дæттынц æрмкъух,
хъомылгæнæг архайы райсын æрмкъух)

Уазджытæ:

«Чепенайы зарæг»
Ой, уæрæйдæ, чепена
Ой, ой, чепена!
Чепена нын чи нæ` ркæна
Ой, ой, чепена!
Уымæн йæ бындз` рбамаëла
Ой, ой, чепена!
Йæ ус хъæдмæ алидза!
Ой, ой, чепена!
Сæ цары хуымæллæг!
Ой, ой, чепена!
Сæ нæуæг чындз ныммæллæг!
Ой, ой, чепена!
Чепенамæ рахизут
Ой, ой, чепена!
Рахиз къахæй чепена!

Ой, ой, чепена!
Галиу к̆ахай чепена!
Ой, ой, чепена!
Дзуццæджы ма æрбадут!
Ой, ой, чепена!
Бабыз кафтæй чепена!
Ой, ой, чепена!
К̆ухтæ зæххыл æрцæвут!
Ой, ой, чепена!
Уæ цæсгомыл æрсæрфут!
Ой, ой, чепена!
Ныр, уæлæмæ фестут!
Ой, ой, чепена!
Чепена, мæ чепена!
Фæлтау иумæ æркафут!
(сыв-тæ кафынц, уæлынмæ лæппутæй иу æрхауд п̆олмæ)

Уазджытæ: Ракæсут-ма лæппумæ
Ой, уæрæйдæ, лæппумæ
Рахæссут-ма, басылтæ!
Ой, уæрæйдæ, басылтæ.
Хурмæ хусгонд тутатæ!
Ой, уæрæйдæ, тутатæ
Уымæй хуыздæр тумантæ!
Ой, уæрæйдæ тумантæ!
Адзæбæх кæнут нæ лæшпуйы!

Уазджытæ: Зæронд-аз махæй фæндараст
Ног аз нæм буцæй цæуæд!
Ног азы хур нæм æрбакаст!
Ног азы хорзæх уа уæд!
Хæрзбон нæ фысымтæ!